

Gäller för: Samtliga nämnder och
förvaltningar

Dokumentansvarig: Kommunchef

Dnr : **KS2020/45-5**

Miljöpolicy för Bollebygds kommun

Syfte

Bollebygds kommuns miljöarbete utgår från miljöpolicy och de lagar, styrdokument och planer som behandlar miljö- och klimatfrågor. Syftet med miljöpolicy är att skapa långsiktigt hållbar utveckling av hela kommunen, samtidigt som kommunen ska ges förutsättningar att växa. Policyn förtydligar kommunens utgångspunkt och viljeinriktning samt är ett vägledande dokument för arbetet med miljöfrågor. Policyn ska revideras vid behov eller på förekommen anledning.

Bakgrund

Sveriges Riksdag har beslutat om en samlad miljöpolitik för ett hållbart Sverige. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta övergripande mål kallas generationsmålet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den omställning av samhället som behöver ske inom en generation för att nå miljömålen. Utöver generationsmålet finns 16 nationella miljö kvalitetsmål med preciseringar (bilaga 1) och etappmål (bilaga 2). Bollebygds kommun berörs i högre utsträckning av 12 av de 16 miljö kvalitetsmålen. De mål som inte direkt berör kommunen är de mål som berör fjällvärden och havsmiljön.

Utöver de nationellt beslutade målen finns det regionala tilläggs mål i Västra Götaland, som är satta med mål 2020, som beskriver regionala särdrag och områden i regionen som kan kräva särskilda insatser. De regionala tilläggs målen belyser närmare vad som behöver uppnås i regionen för att uppnå de nationella målen.

Bollebygds kommun ska ta en aktiv roll för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Kommunen ska kontinuerligt utveckla och förbättra sitt miljöarbete och ge medborgare och näringsliv förutsättningar att minska sin miljöpåverkan.

Kännetecken för kommunens miljöarbete

Bollebygds kommuns miljöarbete kännetecknas av följande:

- Miljöfrågan är kommunövergripande och miljöpolicy gäller för all verksamhet inom kommunen.
- Kommunen ska vara ledande, vilket innebär att miljöfrågan ska vara en naturlig del i kommunens verksamheter.
- Kommunen ska arbeta med kunskapsspridning i miljöfrågor till kommunens anställda, kommunens näringsidkare och invånare.
- Kommunens planering och byggande ska ta hänsyn till miljön.
- Kommunen ska ta tillvara och utveckla sina natur-, vatten- och kulturmiljöer.
- Kommunen ska genom respektive nämnds verksamhetsplaner tillse att det finns strategier för att minska miljöpåverkan.

Organisation, ansvar och resurser

Miljöarbetet ska vara en självklar del i kommunens arbete. Denna policy gäller för samtliga kommunens nämnder och förvaltningar.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljöarbete och hållbar utveckling och för genomförandet av denna policy. Kommunens nämnder har i uppdrag att arbeta efter miljöpolicy och i sitt budgetarbete införliva relevanta mål som bidrar till att uppfylla etappmålen och de nationella miljökvalitetsmålen och i verksamhetsplaner beskriva hur respektive nämnd själva eller i samverkan med annan nämnd eller annan kommun planerar att arbeta för att uppnå detta.

Kommunens nämnder har olika roller och arbetar med miljöpolicy genom sin myndighetsutövning, genom att möjliggöra för andra att agera hållbart för miljön, genom sin roll som verksamhetsutövare och som kunskapsspridare och föredöme.

Utvärdering och uppföljning av mål kopplade till miljöarbetet ska följas upp enligt samma princip som övriga kommunfullmäktige- och nämndmål, det vill säga i delårsrapport per augusti samt uppföljningsrapporter per februari, april och oktober, samt årsredovisning.

Kommunen ska årligen redovisa miljöarbetet i årsredovisningen.

Sveriges 16 miljö kvalitetsmål. De beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

1. Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

3. Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

4. Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.

5. Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

6. Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

7. Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

8. Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

9. Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

11. Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

12. Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

13. Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

14. Storslagen fjällmiljö

Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

15. God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Miljömålen precisering

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Sveriges etappmål

Avfall

- **Ökad resurshushållning i byggsektorn**
Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast **år 2020**.
- **Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**
Insatser ska vidtas så att senast **år 2020** sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

Begränsad klimatpåverkan

- **Utsläpp av växthusgaser till år 2020**
Utsläppen för Sverige **år 2020** bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990 och gäller för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Detta innebär att utsläppen av växthusgaser år 2020 ska vara cirka 20 miljoner ton koldioxidekvivalenter lägre för den icke handlande sektorn i förhållande till 1990 års nivå. Minskningen sker genom utsläppsreduktioner i Sverige och i form av investeringar i andra EU-länder eller flexibla mekanismer som mekanismen för ren utveckling (CDM).
- **Utsläpp av växthusgaser till år 2030**
Växthusgasutsläppen i Sverige i ESR-sektorn bör senast **år 2030** vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 8 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder.
- **Utsläpp av växthusgaser till år 2040**
Växthusgasutsläppen i Sverige i ESR-sektorn bör senast **år 2040** vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 2 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder.
- **Utsläpp av växthusgaser till år 2045**
Senast **år 2045** ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. För att nå nettonollutsläpp får kompletterande åtgärder tillgodoräknas. Utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990.
- **Utsläpp av växthusgaser från inrikes transporter**
Växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast **år 2030** jämfört med år 2010.

Biologisk mångfald

- **Kunskap om genetisk mångfald**
En kartläggning och övervakning av den genetiska mångfalden ska ha inletts senast **år 2020**.

- **Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden**

Minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden samt 10 procent av Sveriges marina områden ska senast **år 2020** bidra till att nå nationella och internationella mål för biologisk mångfald. Detta ska ske genom skydd eller annat bevarande av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald eller ekosystemtjänster. Bevarandet ska ske med ekologiskt representativa och väl förbundna system där reservat, andra effektiva områdesbaserade skyddsåtgärder eller miljöanpassat brukande ingår. Systemen ska vara väl integrerade i omgivande landskap och förvaltas på ett effektivt och inkluderande sätt. Skydd av områden ska till **år 2020** utökas med minst 1 142 000 hektar räknat från 2012 enligt följande:

- Skogar med höga naturvärden ska skyddas från avverkning. Detta ska ske genom att det formella skyddet av skogsmark har ökat med cirka 150 000 hektar skogsmark med höga naturvärden och i behov av formellt skydd nedan gränsen för fjällnära skog.
- Skogsbrukets frivilliga avsättningar bör ha ökat i omfattning med cirka 200 000 hektar skogsmark i områden som har eller kan komma att utveckla höga naturvärden till totalt 1 450 000 hektar.
- Det formella skyddet av våtmarker har ökat med cirka 210 000 hektar genom att myrar med höga naturvärden i den nationella myrskyddsplanen skyddas.
- Det formella skyddet av sjöar och vattendrag har ökat med minst 12 000 hektar.
- Det formella skyddet av marina områden har ökat med minst 570 000 hektar.
- De ekologiska sambanden har stärkts så att skyddade och på andra sätt bevarade områden och biotoper är väl förbundna och integrerade i landskapet, inklusive den marina miljön, genom att den gröna infrastrukturen har utvecklats och förstärkts.

Farliga ämnen

- **Information om farliga ämnen i varor**

- Regelverk eller överenskommelser inom EU eller internationellt ska tillämpas så att information om miljö- och hälsofarliga ämnen i varor är tillgänglig för alla berörda senast **år 2020**.

- Reglerna ska införas stegvis för olika varugrupper och i informationen ska särskilt barns hälsa beaktas.

- Information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor görs tillgängliga under varans hela livscykel genom harmoniserade system som omfattar prioriterade varugrupper.

- **Utveckling och tillämpning av EU:s kemikaliereregler**

Reach och andra relevanta EU-regelverk ska senast **år 2020** tillämpas eller revideras om så behövs så att:

- det i ökad utsträckning blir möjligt att bedöma och pröva grupper av ämnen med liknande inneboende egenskaper, kemisk struktur eller användningsområde
- substitutionsprincipen och dess tillämpning stärks i samband med begränsningar, tillståndsprövning och andra relevanta moment i regelverket.

- **Ökad miljöhänsyn i EU:s läkemedelslagstiftning och internationellt**

Senast **år 2020** har beslut fattats inom EU eller internationellt som innebär att befintliga och eventuella nya regelverk för human- och veterinärmedicinska läkemedel i ökad utsträckning väger in miljöaspekter.

Hållbar stadsutveckling

- **Andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik**
Andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång i Sverige ska vara minst 25 procent **år 2025**, uttryckt i personkilometer, i riktning mot att på sikt fördubbla andelen för gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- **Integrering av stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer**
En majoritet av kommunerna ska senast **år 2025** ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.
- **Metod för stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer**
Kommunerna ska senast **år 2020** ha tillgång till en utvecklad metod för att ta tillvara och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.

Luftföroreningar

- **Minskning av nationella utsläpp av luftföroreningar**
Utsläpp av kväveoxider, svaveldioxid, flyktiga organiska ämnen, ammoniak och partiklar PM_{2,5} ska senast **år 2025** motsvara de indikativa reduktionsnivåerna för år 2025 som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG.